

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

01 iulie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Nicolae Gordilă,

Judecători – Ion Guzun, Elena Covalenco, Liliana Catan și Iurie Diaconu,

a judecat în ședință, fără participarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul adjunct al Procuraturii de nivelul Curții de Apel Chișinău, Sergiu Ciobanu, împotriva sentinței Judecătoriei sect. Botanica, mun. Chișinău din 11 ianuarie 2013 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2013 în cauza penală în privința lui

Babliuc Eduard Nicolae, născut la 24.07.1968, domiciliat în mun. Chișinău, str. Dumitriu 12, ap. 26.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- *Instanța de fond - 23.06.2011 - 11.01.2013;*
- *Instanța de apel - 26.04.2013 - 12.12.2013;*
- *Instanța de recurs – 01.04.2014- 01.07.2014.*

Procedura de citare a fost legal executată.

Examinând materialele cauzei în raport cu argumentele recursului, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

CONSTATĂ:

1. De către organul de urmărire penală, Babliuc Eduard a fost învinuit în faptul că, activând în calitate de administrator al Palatului de Cultura a Feroviarilor, subdiviziune a IS „Calea Ferată din Moldova”, fiind numit în această funcție în baza ordinului nr. 388 din de 9 iulie 2003, fiind persoană cu funcție de răspundere, căreia în virtutea fișei postului, i-au fost acordate drepturi și obligațiuni în vederea exercitării funcției de administrare a proprietății de stat, a comis infracțiunea de depășire a atribuțiilor de serviciu, în următoarele circumstanțe:

Conform fișei postului, fiind obligat să verifice respectarea condițiilor prevăzute în contractele de locațiune cu privire la spațiile și teritoriul aferent Palatului de Cultură al Feroviarilor închiriate, nefiind în drept să transmită în folosință sau să încheie careva contracte de locațiune cu privire la aceste spații, intenționat depășindu-și limita drepturilor și obligațiilor sale de serviciu, în perioada anilor 2008-2010, cunoscând despre inexistența cărorva contracte de locațiune încheiate în procedură legală, a transmis în folosință, în blocul nr. 3 al Palatului de Cultură a Feroviarilor biroul nr. 35 cu o suprafață de 30,1 m², asociației „Euro-Moldova Art”, proiectului republican „Caravela Culturii” pe o perioadă de 16 luni și biroul nr. 21 cu suprafața totală de 77,5 m.p. pe o perioadă de 2 ani cet. Ion Suruceanu prin ce a cauzat IS „CFM” un prejudiciu material estimat, conform calculelor efectuate, prin neachitare de către Asociația „Euro-Moldova Art” Proiectul Republican „Caravela Culturii” a sumei de 12 673,95 lei - contravaloare a chiriei și 4904,9 lei - costul utilităților și de

către cet. Suruceanu Ion a sumei de 185 795,50 lei - contravaloarea chiriei și 12 614,75 lei - costul utilităților. Ca urmare a acțiunilor a cet. Babliuc Eduard IS „CFM” i s-a adus un prejudiciu material în sumă de 215 989,10 lei ceea ce constituie proporții deosebit de mari, astfel, soldându-se cu urmări grave prin ratarea venitului mai sus menționat.

De către organul de urmărire penală acțiunile inculpatului Babliuc Eduard au fost încadrate în baza art. 328 alin. (3), lit. d) Codul penal, adică depășirea în mod vădit a limitelor drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege cu cauzarea de daune în proporții deosebit de mari, soldate cu urmări grave în privința persoanei juridice.

2. Prin sentința Judecătoriei sect. Botanica, mun. Chișinău din 11 ianuarie 2013, Babliuc Eduard a fost achitat pe art. 328 alin. (3) lit. d) Cod penal, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

3. Acuzatorul de stat, nefiind de acord cu sentința, a înaintat apel, prin care a solicitat casarea acesteia din motivul ilegalității ei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri, prin care: a-1 recunoaște pe Babliuc Eduard culpabil de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3), lit. d) Codul penal. În motivarea apelului declarat acuzarea a invocat că, la emiterea sentinței instanța de fond a comis unele încălcări considerabile ale normelor de drept materiale și procesual, precum și a apreciat incorect probele prezentate pe caz.

Consideră incorectă afirmația instanței de fond precum că, infracțiunea imputată inculpatului Babliuc Eduard poate fi comisă numai prin acțiune, deoarece transmiterea suprafețelor menționate în folosință în lipsa contractelor de locațiune și este acțiune și nu inacțiune. În acest context acuzarea consideră argumentul instanței ca nefondat, neîntemeiat și lipsit de careva argumentare, deoarece conform fișei postului, Babliuc Eduard era obligat să verifice respectarea condițiilor prevăzute în contractele de locațiune cu privire la spațiile și teritoriul aferent Palatului de Cultură al feroviarilor închiriate, nefiind în drept să transmită în folosință fără existența contractelor. El intenționat a depășit limita drepturilor și obligațiilor sale de serviciu și în perioada anilor 2008-2010, cunoscând cu certitudine despre faptul inexistenței cărorva contracte de locațiune încheiate în procedură legală, personal a transmis în folosință, în blocul nr.3 a Palatului de Cultură a Feroviarilor biroul nr. 35 cu o suprafață de 30.1 m² Asociației „Euro-Moldova Art”, proiectului republican „Caravela Culturii” pe o perioadă de 16 luni și biroul nr. 21 cu suprafața totală de 77.5 m pe o perioadă de 2 ani cet. Ion Suruceanu, ultimul efectuând reparație și amenajând biroul menționat în studioul pentru înregistrări audio, fără acordul scris a conducerii IS „CFM”. Astfel prin acțiunile sale cet. Babliuc Eduard a depășit limita atribuțiilor de serviciu.

Partea acuzării consideră neîntemeiat și lipsit de careva suport juridic și argumentul instanței precum că, prin pretinsa depășire a atribuțiilor sale inculpatul a cauzat daune în proporții deosebit de mari, soldate cu urmări grave în privința persoanei juridice în sumă de 215 989 lei, care de fapt nu au o probațiune certă și pertinentă, nefiind fundamentată pe careva calcule autentice și oficiale, deoarece prejudiciului cauzat de către Babliuc Eduard Nicolai a fost calculat și stabilit de către secția de întreținere a edificiilor civile st. Chișinău ÎS „CFM”, instituție abilitată cu dreptul de a calcula cuantumul chiriei și utilităților din Palatul de Cultură a Feroviarilor, conform formulei de calcul a utilităților și chiriei la întreprinderile de stat care este stabilită în Legea Bugetului Republicii Moldova.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2013, a fost respins ca nefondat apelul procurorului, cu menținerea sentinței.

Pentru a se pronunța, instanța de apel a menționat că, instanța de fond, în temeiul probelor acumulate corect a concluzionat, că învinuirea adusă lui Eduard Babliuc nu este bazată pe probe directe, ce ar confirma vinovăția acestuia, dar pe presupunerile acuzării, care nu au în susținere un suport probatoriu, fiind în contradicție cu mijloacele de proba enunțate și apreciate.

Astfel, acuzarea nu a demonstrat prin probe pertinente, concludente și utile săvârșirea de către Babliuc Eduard a infracțiunii imputate, învinuirea fiind bazată doar pe presupuneri, care nu au suport probatoriu cert și pertinent.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de acuzator de stat, care solicită casarea acesteia, cu remiterea cauzei penale la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată, invocând art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală - „instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția”. Recurentul consideră că, în cauză sunt prezente un șir de probe care dovedesc cu certitudine vinovăția lui Babliuc Eduard. Instanța de apel a dat o apreciere incorectă probelor prezentate de acuzare și nu a apreciat multilateral și obiectiv probele administrate, care dovedesc cu certitudine vinovăția inculpaților în comiterea infracțiunilor incriminate; instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul procurorului, nu s-a pronunțat asupra tuturor probelor prezentate, iar decizia nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

6. Judecând recursul în raport cu materialele cauzei, Colegiul lărgit concluzionează că, acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Conform pct. 6) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, o hotărâre a instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept în cazul când instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar - temei care își găsește reflectare în decizia contestată.

Reieșind din prevederile art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Conform art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției.

Nerespectarea acestor cerințe echivalează cu nerezolvarea fondului apelului. Aceste prevederi ale legii procesuale nu au fost respectate întocmai la judecarea apelului și, ca urmare, instanța de apel, pripit a menținut sentința de achitare a instanței de fond.

La examinarea probelor, care confirmă sau infirmă vinovăția persoanei, instanța de judecată este obligată să argumenteze în hotărârea adoptată motivele admiterii sau respingerii probelor, prezentate atât de învinuire, cât și de apărare și este obligată să aprecieze toate probele examinate în ședința de judecată, indiferent de faptul, dacă au

fost administrate la etapa urmăririi penale sau au fost prezentate de către părți în ședința de judecată.

Colegiul lărgit constată, că instanța de apel la examinarea apelului declarat nu a respectat cerințele art. 414 Cod de procedură penală, nu a răspuns la toate motivele invocate de apelant, în legătură cu ce decizia urmează a fi casată, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, deoarece această eroare nu poate fi corectată în instanța de recurs.

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că, în cadrul cercetării judecătorești au fost prezentate mai multe probe și anume, declarațiile martorilor Basiul Taisia, Spînu Efimia, Burghilă-Eeonte Elena Vasile, Gagauz Miron Ulian, Surucianu Ion, reprezentantul părții civile Pogor Victoria, care fiind audiați, au confirmat faptul că, Babliuc Eduard fiind administrator al Palatului de cultură al Feroviarilor, în lipsa contractelor de locațiune a transmis în folosință bir. 35 cu suprafața de 30,1 m² asociației „Euro-Moldova Art”, pe o perioadă de 16 luni și bir. 21 cu suprafața de 77,5 m² pe o perioadă de 2 ani cetățeanului Ion Suruceanu, fără achitarea chiriei și a utilităților.

Faptul dat a fost recunoscut și de inculpatul Babliuc Eduard, însă declară că a îndeplinit ordinul superiorului său Miron Gagauz, care a dat indicații să le ofere spații pentru folosință în schimbul organizării și petrecerii a diferitor evenimente muzicale pentru colaboratorii Căii Ferate din Moldova.

Apreciind aceste probe instanța de apel în decizia sa a conchis: “ declarațiile reprezentantului părții civile Pogor Victoria, declarațiile martorilor Basiul Taisia, Spînu Efimia, Burghilă-Eeonte Elena Vasile, Gagauz Miron Ulian, Surucianu Ion, Vdovicenco Alexandru, nicidecum nu demonstrează vina inculpatului Babliuc Eduard în comiterea infracțiunii imputate lui, dimpotrivă demonstrează că, Babliuc Eduard, activând în calitate de administrator al Palatului de Cultura a Feroviarilor, subdiviziune a ÎS "Calea Ferată din Moldova", fiind numit în această funcție în baza ordinului nr.388 din de 9 iulie 2003, fiind persoană cu funcție de răspundere, căreia în virtutea fișei postului, i-au fost acordate drepturi și obligațiuni în vederea exercitării funcției de administrare a proprietății de stat, n-a comis infracțiunea de depășire a atribuțiilor de serviciu”.

Mai mult ca atît, instanța de apel a considerat că: “declarațiile părții vătămate, martorilor Basiul Taisia, Spînu Efimia, Burghilă-Eeonte Elena Vasile, Gagauz Miron Ulian, Surucianu Ion, Vdovicenco Alexandru, corect au fost apreciate critic de către instanța de fond, deoarece contravin circumstanțelor cauzei și conțin divergențe esențiale”.

Instanța de apel, neglijînd cumulul de probe menționat, în decizia sa a conchis că: „în obligațiunile funcționale ale lui E. Babliuc nu intra darea în arendă sau folosință a spațiilor și dînsul nici n-a transmis careva spații în arendă lui I. Suruceanu sau E. Burghilă, ci a îndeplinit ordinul și dispozițiile superiorului său M. Gagauz, care a dat indicații să le ofere spații lor pentru folosință în schimbul organizării și petrecerii de către ultimii a diferitor evenimente muzicale pentru colaboratorii Căii Ferate din Moldova”.

Fiind cercetat în instanța de fond și de apel martorul Miron Gagauz, a declarat că „.... în perioada anului 2008-2009 a activat în calitate de director al ÎS „CFM”, a menționat că conform atribuțiilor sale de serviciu Babliuc Eduard Nicolae era în drept și împuternicit să încheie contracte de locațiune, ca director al Palatului de cultură

trebuia să creeze condiții pentru a stimula, oamenii de creație Totodată a declarat că nu este în drept să dea indicații lui Babliuc Eduard și nici ultimul fiind director nu este în drept să dea în arendă birouri, deoarece încăperea se află la balanța Ministerului, a remarcat faptul că nu este nici un act că încăperea este întărită după Surucianu Ion. El știa că Surucianu Ion și Burghilă Elena efectuau ceva lucrări, înscriau cântece apoi plecau. Ultimii nu s-au adresat pentru acordarea spațiului. El a dat indicație pentru acordarea spațiului pentru creație, dar nu pentru folosință îndelungată”.

Declarațiile celorlalți martori date în ședința de judecată, nu au fost apreciate nicicum, fiind totalment ignorate.

În acest sens, Colegiul penal lărgit atestă faptul că, instanța de apel nu a respectat prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, care stipulează că fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, ca apoi să se expună asupra admisibilității sau inadmisibilității probei respective, expunând temeiul respectiv în decizia sa.

Concluzionând cele menționate Colegiul specifică că, instanța de apel selectiv a grupat probele pe caz, unele fiind redacte în decizie, iar celelalte fiind integral ignorate, neanalizate, neapreciate, ca urmare nefiind elucidate faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei dat.

Mai mult, Colegiul menționează că, deși procurorul, nefiind de acord cu concluzia instanței de fond în apel a adus un șir de argumente, și anume, inclusiv și faptul că nu s-a dat aprecierea cuvenită declarațiilor părții vătămate și martorilor, care în cumul cu alte probe confirmă, în opinia lui, vinovăția lui Babliuc Eduard, conform învinuirii înaintate, și consideră că acțiunile lui urmează a fi încadrate conform prevederilor art. 328 alin. (3) lit. d) Cod penal, Curtea de Apel, deliberând asupra apelului procurorului a concluzionat, la general că: „examinând în cumul toate probele prezentate și cercetate nemijlocit în cadrul ședinței de judecată, ajunge la justa concluzie că acuzarea nu a demonstrat realizarea laturii obiective de către Babliuc Eduard în vederea transmiterii în folosința a spațiilor cu încălcarea în mod vădit a obligațiilor prevăzute în fișa de post, care prevăd obligația să verifice respectarea condițiilor prevăzute în contractele de locațiune cu privire la spațiile și teritoriul, aferent Palatului de Cultura al Feroviarilor închiriate, nefiind în drept să transmită în folosința sau să încheie careva contracte de locațiune cu privire la aceste spații”.

Latura obiectivă a infracțiunii prevăzută la art.328 Cod penal, are următoarea structură: 1) fapta prejudiciabilă care se exprimă în acțiunea de depășire a limitelor drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege; 2) urmările prejudiciabile, și anume daunele în proporții considerabile cauzate intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice; 3) legătura causală dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile.

Cînd ne referim la acțiunea prejudiciabilă de depășire a limitelor drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, avem în vedere oricare din următoarele patru modalități faptice: 1) săvîrșirea unei acțiuni care ține de competența unei alte persoane publice; 2) săvîrșirea unei acțiuni care putea fi comisă de către făptuitor numai în prezența unor circumstanțe deosebite, indicate în lege sau într-un alt act normativ (circumstanțe care lipsesc la momentul săvîrșirii de către el a faptei); 3)

săvârșirea unipersonală a unei acțiuni pe care o poate efectua exclusiv un organ colegial; 4) săvârșirea unei acțiuni pe care nimeni și în nici un fel de circumstanțe nu este în drept să o comită.

Specific pentru acțiunea prejudiciabilă de depășire a limitelor drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege este că făptuitorul comite o acțiune care nu este în competența lui de serviciu sau în competența exclusivă a lui de serviciu, dar este în competența unei alte persoane sau a unui alt organ ori acțiunile săvârșite de Babliuc Eduard nu erau de competența lui, ci al organului ierarhic superior.

Astfel, în acțiunile lui persistă latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 328 alin.(3), lit. d) Cod penal.

Colegiul conchide că, instanța de apel nu a dat apreciere acestor fapte, apreciind prioritar declarațiile inculpatului, în cumul de probele prezentate de către partea apărării numai la etapa cercetării judecătorești în instanța de fond, iar declarațiile părții vătămate și a martorilor acuzării au fost apreciate critic la general, fără a argumenta concluzia dată. Celelalte probe, care au fost cercetate în cadrul ședinței de judecată au fost ignorate totalmente, nefiind analizate, apreciate și ca urmare, nu s-a expus nici asupra admiterii și nici a respingerii acestora.

Ca urmare, Colegiul constată prematură concluzia instanței de apel cu referire la achitarea lui Babliuc Eduard de învinuirea comiterii infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3), lit. d) Codul penal, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Astfel, instanțele de fond și de apel au admis o eroare de fapt, și anume discordanța între cele reținute de instanță și conținutul real al probelor, prin ignorarea unor aspecte evidente ce au avut drept consecință pronunțarea altei soluții decât cea pe care materialul probator o susține, urmată de o încadrare juridică greșită, fiind ignorate semnele calificative de depășirea atribuțiilor de serviciu, fapt ce prematur a dus la concluzia eronată a instanței de apel că : „...că instanța de fond, în prezența circumstanțelor analizate mai sus, corect a concluzionat că Babliuc Eduard trebuie să fie achitat pe art. 328 alin.(3), lit. d) Cod penal, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii”.

Rezumând cele menționate, Colegiul constată că și-a găsit confirmare temeiul invocat de recurent și prevăzut în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală: „instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel”, precum și „hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția”, ceea ce duce la casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, deoarece aceste erori nu pot fi corectate de instanța de recurs.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă obligatoriu de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să execute indicațiile instanței de recurs, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate de apelant în apel, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să analizeze la modul convenit intenția și acțiunile inculpatului, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, prezența sau lipsa în acțiunile inculpatului a infracțiunilor incriminate, în cazul în care v-a ajunge la concluzia confirmării învinuirii în instanță - să descrie fapta infracțională ca fiind dovedită, și

să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, de practica relevantă a CtEDO, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul adjunct al Procuraturii de nivelul Curții de Apel Chișinău, Sergiu Ciobanu, casează sentința Judecătoriei sect. Botanica, mun. Chișinău din 11 ianuarie 2013 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2013 și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la 22 iulie 2014, ora 9³⁰

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Ion Guzun

Elena Covalenco

Liliana Catan

Iurie Diaconu